

[אולי י"ל נחר בט מכל העמים ותי מ"ס פ"ג הלכה]

אמרו חכמים. מי האיש החכם: אמרו הנביאים. אשר דבר פי ה' אליו: שלא זכרו בתורה חסילה. כשהיו עוסקין בתורה לא היו מזכרין לפניה קרא יתירא לחשר נתתי לפניו קא דרש זכרת אשר (ג) נתן לנו תורת אמת) שהיא לפניו של דברי תורה וכוון דלא מזכרי גליא דעתיהו שאינה מתנה השוכר להס: אודע. מודיע לכל ומתפלל בזכרה: בן עס הארץ. היינו בקרב כסילים משפחה כסילים: איסתירא בלגינא. סלע אחד בלגינא: קיש קיש קריא. מתקשקש ומשמיע קול ואם היה מלא כלעים לא היה משמיע קול: מליין מערתא דרבנן. תורה אור שלא יכשלו כהנים לעבור עליהן ולהאחיל שלא תארע תקלה על ידי דיקים: איעלמא מיניה. לא יכול למלאו מקומה: ריבא. לאחרים לשון (מ"ק דף יז:) המרבין שדכו משקה: רבי חנינא. בר' חמא: שדינא כיתנא. זורע אני זרעוני פסקן: שדינא. משליך: וגדילנא נישבי. וקולע אני מנמו רשות ומכמורות: ולדינא עבי. ואני לך זבייס: ואריכנא מגילחא. ומתקן אני מעורותיהן קלפים: וסליקנא למתא. למקום שאין מלמדי סינוקות: לחמשה ינוק. לכל אחד ספרו: ומתנינא על פה שיתא סדרי משנה לשיחא ינוקי: אקרו אהדי. לימדו זה אח זה את זה סדרו: לא תהא כזאה בישראל. לא תאמר זאת בישראל: אמש נראה לי. בחלוס: תקעו. ויושב בישיבה של מעלה: ור' יוחנן אלל ר' חייא לא. אמרתי אני וכי אי ר' יוחנן ראו יושב אלל ר' חייא ובעורין. תרגום דלפידין: דמלפרו הוו שפירין עיניה. בבקר ראייתי אז עיני יפות ולערב ראייתו דמותו כאיל כשרפו באור: אמרי ליה. אמרתי לו דאמרי. אמרתי לאליהו: גוהרקא קתדרא: בוטיעי. נלוזה אישכטנליו: בלע"ז: מהני דמר קמתנינא. תוספתו של אדוני שסידרה לששה סדרים אז שונה תמיד דר' חייא סדרה לתוספתו כדאמרי' בעלמא* רבי לא שגאה כ חייא מנא ליה ואמרי* כל מתניתו דלא מיהניחא כי ר' חייא ור' אבשי לא תתבו מינה צבי מדרשא: תקי כרחמי. מרבין בתפלה: ומיני למשיח בלא זמניה. לכך אין ניי לי רשות להעמידן יחד: יש דוגמת: שהיה תפלתן כשמעת: פולסי תבטת מלקות: שמואל ירמינא הוא שמואל בר אבא חבירו של ר ועל שהיה בקי בסוד העיבור כדאמר במס' ר"ה (דף כז) אמר שמו

אסתירא

בלגינא קיש קיש קריא. מפרש ריב"א לפי שאין דרך זו להניח בלגין הוא מקשקש ואם היה מניחו בארנקי כדרכו להיות סס לא היה מקשקש: כ"י מטא [למנוח] מחיה המתים רגש עלמא. אע"ג דאיכא נמי מחיה המתים מקמי משיב הרוח אומר ר"ת משום דתחיית המתים לא היו אלא ע"י טל ועי"ל דמשיב הרוח ומוריד הגשם נשכ ויקא והאח מיטרא משום שזו עיקר תפלת הרוח והגשם שבצרכה זו אבל תחיית המתים עיקרה היא בתחייתה: לעיל

- From here

הגהות הב"ח (ה) נמ' בר סורמקי חוי לי הווא: (ב) שם מוטיב ליה גומחא כ"ל וחות ב' נמקח: (ג) רש"י ד"ה שלא זכרו כו' זכרת אשר נחר בנו ונתן לנו את תורתו שהיא לפניו:

Till here

אמרו חכמים ולא פירשוהו אמרו נביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקב"ה בעצמו שנאמר וי"אמר ה' על עוזבם את תורת אשר נתתי ירמייה לפניהם אמר רב יהודה אמר רב שלא ברכו בתורה חסילה אמר רב חמא מאי דכתיב בלב נבון תנוח חכמה ובקרב כסילים תודע בלב נבון תנוח חכמה זה ת"ח בן ת"ח ובקרב כסילים תודע זה ת"ח בן ע"ה אמר עולא היינו דאמרי אינשי אסתירא בלגינא קיש קיש קריא אמר ליה ר' ירמיה לר' זורא מאי דכתיב קמן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדניו אמר ליה לא ידעינן דקמן וגדול שם הוא אלא כל המקטין עצמו על דברי תורה בעוה"ז נעשה גדול לעוה"ב וכל המשים עצמו כעבד על דברי תורה בעוה"ז נעשה פועל לעוה"ב ריש לקיש היה מצוין מערתא דרבנן כי מטא למערתיה דר' חייא איעלמא מיניה חליש דעתיה אמר רבשי"ע לא פלפלת תורה כמותו יצתה בת קול ואמרה לו תורה כמותו פלפלת תורה כמותו לא ריבצת* כי הו מינצו ר' חנינא ור' חייא אמר ליה ר' חנינא לר' חייא בהדי דידי קא מינצית ח"ו אי משתכחא תורה מישראל מהדרנא לה מפילפולא אמר ליה ר' חייא לר' חנינא בהדי דידי קא מינצית דעבדי לתורה דלא תשתכח מישראל מאי עבידנא אזלינא ושדינא כיתנא וגדילנא נישבי וצדינא מבי ומאכילנא בשרייהו ליתמי ואריכנא מגילחא וכתבנא חמשה חומשי וסליקנא למתא ומקרינא חמשה ינוקי בחמשה חומשי ומתנינא שיתא ינוקי שיתא סדרי ואמרנא להו עד דהדרנא ואתינא אקרו אהדדי ואתנו אהדדי ועבדי לה לתורה דלא תשתכח מישראל היינו דאמר רבי כמה גדולים מועשי חייא אמר ליה ר' ישמעאל בר' יוסי אפי' ממר אמר ליה אין אפי' מאבא אמר ליה ח"ו לא תהא כזאת בישראל אמר ר' זורא אמש נראה לי ר' יוסי בר' חנינא אמרתי לו אצל מי אתה תקוע אמר לי אצל ר' יוחנן ור' יוחנן אצל מי אמרתי לו ינאי אצל מי אצל ר' חנינא ור' חנינא אצל מי אצל ר' חייא אמרתי לו ור' יוחנן אצל ר' חייא לא אמר לי באחר דוקוקין דנורא ובעורין דאשא מאן* מעייל בר נפחא לחמן אמר רב חביבא אשתעי לי רב חביבא בר סורמקי חוי (ה) ליה ההוא מרבנן דהוה שכיח אליהו גביה דלצפרא הוה שפירן עיניה ולאורתא דמיין כדמיקלין בנורא אמרי ליה מאי האי ואמר לי דאמרי ליה לאליהו אחוי לי רבנן כי סלקי למתיבתא דרקיע אמר לי בכולהו מצית לאסתכלי בהו לבר מגוהרקא דר' חייא דלא תסתכל ביה מאי סימנייהו בכולהו אזלי מלאכי כי סלקי ונחתי לבר מגוהרקא דר' חייא דמנפשיה סליק ונחתי לא מצאי לאוקמא אנפשיא אסתכלי בה אתו תרי בומישי דנורא ומחיוהו להווא גברא וסימניהו לעיניה למחר אזלי אשתמדי אבערתיה אמינא

אם יצא

בהדי דידי קמתנית כו' יראה צוה שהשיב לו ר' חייא לדידי עדיפא תדיך דלי משתכחא תורה ח"ו ודאי דהוה דידך עדיפא שעל ידי פלפולך תחזיקה אלל אנא עבידנא שלא תשתכח ור"ל יודין אינה אלא צבא ודידי הוה בפועל ויותר משוכח דבר שהוא בפועל מאשר הוא צבא ואמר מאי עבידנא אזלינא ושדינא כיתנא כו' שכל מעשה הזה לתורה הוא בתחלה לש"ש ולא היה בו שום שמוץ ד"ה וכוונה אחרת שלא לש"ש כי אלו קנה בהמה לעורה היה בו מלך המוכר שימוץ ד"ה אלל תתחלה גדול הכתנא היה לשם תורה ולמנוח כדמסיים ומאלינא לבשתייהו ליתמי ואריכנא מגילחא כו' עד דחמינא אקרו ואתנו אהדדי כו' שכל אחד נעשה לומר ומלמד שהוא מעלה העלוונה בתורה ועי"ה לא משתכח תורה נישכחל ונסיק ודקדק דאמר רבי גדולים מעשה חייא שהם עדיפים וגדולים מדל' חנינא מפני דר' חייא הם במעשה ובפועל ודר' חנינא אינן אלא נכח: אפי' מימר אלל אין אפי'